

Telegraful Român.

Apare Marți, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Bătălia cu Rușii.

Comunicat oficios.

Din partea marelui stat major al trupelor noastre austro-ungare s'a dat în 3 Septembrie n. e. următorul comunicat oficios:

„Luptele cari s'au desvoltat pe arena de războiu din Rusia, din ofensiva noastră, încă nu au dus războiul la decideră. La aripa dela vest, înaintând adânc pe teritorul dușmanului, iar în Galiția de ost apărând pas de pas pământul patriei față de dușmanul covârșitor: trupele noastre au justificat pretutindenea vechiul renume despre vitejia lor și privesc cu încredere la luptele serioase, cari le mai stau înainte. Descrierea multelor și deosebitelor lupte din săptămâna trecută trebuie să rămână rezervată istoriei. Acuma se poate da decurgerea evenimentelor numai în liniamente generale.

La ostul armatei lui Dankl, — victorioasă la Crasnic, după o luptă de trei zile, — a început în 25 August armata lui Auffenberg, aflătoare între Huczwa și Wjeprz, atacul asupra puterilor inimice, cari înaintau dinspre Cholm spre sud. Din acest atac s'a născut lupta dela Zamosc și Komarow. În 28 August s'a simțit cooperarea trupelor, comandate peste Belz și Uhnów, ale Alteței Sale imperiale și regale, domnului Arhiduce Iosif Ferdinand. Fiindcă lângă soșeaua Zamosc-Krasnostow se aflau față în față puteri în raport mai slabe, au putut însemnate părți de armată să treacă în 29 August din teritorul dela Zamosc spre ost și se înainteză până la Czesniki. Din contra, dușmanul, care lupta pretutindenea cu cea mai mare vitejie și încăpăținare, și-a îndreptat cele mai energice eforturi spre terenul dela Komarow, sigur cu intențiunea de a sparge linia noastră.

Seara armata se afla în linia Przewodow, Grodek, Czesniki, Wielatza, formând Grodek și Czesniki așazicând punctele de spargere a frontului. Din partea rusă au intrat în acțiune puteri nouă, aduse dela Krylow și Grubiesow. În ziua următoare, armata lui Auffenberg a continuat cu încunjurarea începută, iar contrariul cu încercările de a sparge frontul, cari în cele din urmă au dus la încovoierea frontului propriu până la Labunie-Tarnowatka. Între acestea grupa Arhiducelui a putut înainta în general până la șoseua Telatyn-Raghanie.

În 31 August încunjurarea dușmanului s'a continuat între luptele cele mai vehemente, după ce s'a făcut și dela nord o încovoiere spre Komarow. La Komarow, deja periclitat până la extrem, Rușii au început retragerea spre Kry-

low și Grubiesow, apărându-se totuși, prin loviri ofensive, în toate direcțiunile, mai ales în contra grupei Arhiducelui, în contra amenințatoarei încunjurări. În fine în orele de după amiază ale zilei de 1 Septembrie eră sigur, că armata lui Auffenberg, în care au luptat și trupele vieneze și o grupă condusă de generalul de infanterie Boroewici, cu îndârjire și bravură extraordinară, a învins în mod desăvârșit. Komarowul și înălțimea dela sud, lângă Tyssowce, au fost luate și Arhiducele a înaintat spre Staroje-Sielo. Roiuri de prizonieri, nenumărat material de războiu, între care 200 de tunuri și multe mitralieze, au căzut în mâinile noastre.

Când s'au dat aceste lupte ale armatei Auffenberg, a dat și armata lui Dankl, la 27 August, a doua luptă la Niedrzwiza-Duza, adunând mai înainte la râul acesta părți din puterile noastre, cari au fost mers înainte, la vest, pe malul Vistulei. Această grupă întreagă a armatei a străbătut apoi în zilele următoare până aproape de Lublin, încunjurându-l.

Deodată cu aceste evenimente, acum schițate, s'a purtat lupta din greu și în Galiția de ost. În 27 August au dat de dușman puterile de pe linia Dunajow-Busk, trimise aci pentru a împiedeca invasiunea dușmanului cu mult mai numărös. Cu toate succesele avute asupra coloanelor, cari dela Dunajow înceoace, luaseră în posesie înălțimile dela vest de Ponorzony, — părțile noastre de armată, cari înaintau de ambele părți ale soșelei Zloczow, nu au putut să străbată în contra dușmanului, care era aci cu mult mai tare, chiar și în artilerie. În 28 August Rușii au continuat atacul și asupra părților de armată, cari luptau la ostul Lembergului. După amiază nu a mai fost de încunjurat retragerea după Guila-Lipa, în terenul mai restrâns ostic și nordic al Lembergului, mai ales, că aripa dela sud era amenințată din direcția dela Brzezany.

Mișcările retragerii au fost făcute în deplină ordine, fără ca dușmanul, care pe semne asemenea era foarte deranjat, să ne fi urmărit în mod mai însemnat. În 29 August au început Rușii de nouă atacul, pe întreaga linie a frontului, și au trimis forțe dela nordostul Lembergului spre sud.

În ziua următoare atacul acesta s'a reînnoit cu vehemența cea mai mare. Mai ales dinspre Przemyslany și Firlejow putea dușmanul se primească neconținut puteri nouă, față de cari trupele noastre, după zădarnica încercare de a elibera, prin lovituri ofensive, părțile nouă de armată, concentrate la vest de Rohatyn, au trebuit se cedeze, retrăgându-se spre Lemberg și Mikolajew. În

toate aceste lupte au suferit brațele noastre trupe perderi mari, mai ales dela artileria dușmană, ca număr cu mult superioară, și provăzută și cu tunuri grele moderne.

Reasumând, se poate spune, că noi până acuma am luptat cam în contra a 40 de divizii de infanterie și 11 divizii de cavalerie, și am respins cel puțin jumătate din aceste puteri ale dușmanului, pricinuindu-i pierderi mari. Substitutul șefului dela marele stat major: *Höter* m. p., generalmajor.

Bravuroasa înaintare a Nemților.

Trupele germane de sub comanda generalului *Hindenburg*, cari luptă în contra Rușilor, culeg mereu roadele învingerilor lor din urmă. Strămtorați într'un teren mocirlos Rușii nu mai pot face alta, decât să se predee. Până acuma generalul *Hindenburg* a trimis spre centrul Germaniei 130.000 de prizonieri ruși. Numărul tunurilor și al mitraliezelor cucerite nu se poate ști și constata, pentru că toate se află în pădure sau în mocirle. Trei comandanți de corp au ajuns în captivitate, iar comandantul armatei rusești ar fi căzut în luptă. Armata rusă, care a luptat în contra trupelor germane, e nimicită deci de tot. Era compusă din cinci corpuri de armată. În Franția Nemții merg înainte spre Paris. Fortăreața Lille s'a predat fără împotrivire. Trupele franceze din ea au fugit, lăsând toate mijloacele de apărare pradă pe seama Nemților. La Reims n'a fost nici o luptă. Și de aci au fugit Francezii, lăsând toate tunurile pe câmp. Aci Nemții au pus mâna pe 6 steaguri, 23 tunuri grele, 116 tunuri de câmp, 97 mitralieze și pe 166 care de train. Treisprezece mii de Francezi au fost făcuți prizonieri. Au mai fost luate și alte fortărețe franceze, astfel, că afară de Maubeuge, celelalte din Franția de nord toate să află acum în mâinile Germanilor.

Asediarea Parisului.

Nu mai e departe momentul, când vom primi știrea, că Parisul, frumosul și bogatul oraș Paris, e încunjurat din toate părțile de trupe germane. De această apropiată eventualitate a ținut cont și guvernul francez, când împreună cu presidentul republicii franceze, domnul *Poincaré* a părăsit încă Joi noaptea spre Vineri Parisul, mutându-se la Bordeaux, noua capitală a Franței. Cealalți locuitori ai Parisului încă s'au respirat în toate părțile, rămânând în Paris numai cei lipsiți, muncitorii fără ocupațiune. Parisul e astăzi izolat cu totul de lumea esternă. Bulevardele și stradele sale sunt goale. Nu se văd pe ele decât fețe posomorâte ale unor oameni deprimați. Înainte de plecare guvernul a purtat de grije, ca populațiunea remasă în Paris să fie provăzută cu toate cele de lipsă, ca sub durată asedierii capitalei franceze să nu ducă lipsă de

nimica. De altcum tunurile cele nouă ale Germanilor, cu bombe de câte o mie de kilograme, vor griji, ca asediarea Parisului se nu fie de lungă durată. Se vorbește și despre aceea, că Parisul nici nu se va apăra, ci va fi declarat de oraș liber.

Proclamația guvernului francez.

Înainte de a părăsi Parisul, presidentul *Poincaré* și guvernul francez a adresat țării proclamațiunea următoare: «Francezi! De mai multe săptămâni stau trupele noastre viteze în luptă înverșunată cu armata dușmanului. Vitejia soldaților noștri li-a câștigat pe mai multe locuri favoruri însemnate. Dar înaintarea trupelor germane la nord ne silește să ne retragem. Situația aceasta impune presidentului republicii și guvernului o dureroasă hotărâre. Pentru a veghea asupra binelui națiunii, puterea publică are datorința a se depărta pe o vreme oarecare din orașul Paris. Dar distinsul comandant suprem al armatei franceze va apăra cu energie și entuziasm capitala și populațiunea ei patriotică în contra invasiunii dușmanului. Totodată însă trebuie să se continue războiul pe celelalte teritorii ale țării. Fără legare de pace și fără întrerupere, fără amânare și fără slăbire, se va continua lupta sfântă pentru onoarea națiunii și pentru repararea dreptului vătămat. Nici una dintre armatele noastre nu se află în disordine. Dacă unele din ele au suferit înfrângeri foarte însemnate, golurile au fost astupate fără amânare din partea rezervelor și apelul adresat celor obligați asigură nouă mijloace de ajutor, în soldați și în energii.

A resista și a lupta! Aceasta se fie lozinca armatelor aliate: franceze, engleze, ruse și belgiene. A resista și a lupta, pe când pe mare Englezii ne ajută a tăia legăturile dușmanului nostru cu lumea. A resista și a lupta, pecând Rușii merg neîntrerupt înainte, pentru a îndrepta spre inima imperiului german lovitura decizătoare. Guvernul republicii e dator se facă aceasta rezistență. Pretutindenea se vor ridica Francezii pentru a-și apăra independența, dar pentru a putea da acestei groaznice lupte întreaga sa putere și întregul seu sprijin eficace, e indispensabil, ca guvernul să-și păstreze libertatea acțiunii.

La dorința autorităților militare guvernul își mută deci reședința la un punct al țării, de unde poate rămânea în continuă legătură cu țara întreagă. Provoacă pe membrii parlamentului a nu rămânea prea departe de el, pentru ca în fața dușmanului se poată forma legătura unității naționale cu guvernul și cu colegii lor. Guvernul nu părăsește Parisul fără a fi asigurat întâi cu toate mijloacele cari i-au stat la dispoziție apărarea orașului și a întăriturilor sale. Știe, că nu e necesar se recomande admirabilei populațiuni parisiene, ca se fie rezolută și calmă. Popolațiunea arată zilnic, că e la înălțimea importanței ei chemări.

Francezi! Să ne arătăm toți vrednici de aceste împrejurări tragice. In cele din urmă vom storce învingerea. O vom storce prin neobosită noastră voință, prin rezistență și în-căpăținare. O națiune, care nu vrea să apună, și care pentru a trăi, nu se spărie, nici de suferințe, nici de jertfe: e sigură de învingere».

Limba maternă în școlile de stat.

Ordinațiunea ministerială Nr. 114.000 din 1914, prin care se admite limba maternă ca limbă auxiliară în școlile elementare populare de stat, și care a fost adresată tuturor comisiunilor administrative, are în întregime cuprinsul următor:

In vederea faptului de-a se ușura învățământul în limba maghiară în școlile primare de stat pentru școlarii cu limba maternă nemaghiară, apoi în vederea faptului de-a se înlesni școlărilor să învețe scrisul și cetitul în limba lor maternă, dispun, ca în cazurile și felul de mai la vale să se facă uz de limba maternă, ca limbă auxiliară, în clasele I și II, iar în clasele III, IV și V ea să se propună ca studiu separat.

1. În școlile primare ale statului, unde $\frac{1}{3}$ parte a elevilor nemaghiari, însă de aceeași limbă maternă, înscrși în clasa I, nu cunosc limba maghiară de învățământ, în clasele I și II învățătorul, în învățământul propriu zis, întru cât îl ajută cunoștințele lui de limbă, are să se folosească de limba maternă a elevului în măsura dorită de progresele instrucției. Dacă elevii nemaghiari aparțin mai multor limbi materne, și fiecare din cei ce nu știu ungurește fac $\frac{1}{3}$ parte a totalității elevilor din clasa I, în clasele I și II, învățătorul are să se folosească de fiecare limbă maternă, întrucât îl ajută cunoștințele lui.

Cu elevii ce intră mai întâi în școală, și nu știu ungurește, învățătorul, întrucât îl ajută cunoștințele lui de limbă, are să se folosească de limba lor maternă, chiar și în afară de învățământul propriu zis, fără considerare la numărul elevilor, în măsură, ca să fie înțeles de elev, îndată la început, să fie considerat de un îngrijitor cu tregere de inimă, să i se ceară sfatul cu încredere, și să îndrăgească școala.

In acest înțeles am dat ordin și inspectorilor regești de școle.

2. La dorința părinților (tutorilor) elevilor de limbă maternă nemaghiară, dar de aceeași limbă, $\frac{1}{2}$ parte a școlărilor de clasa III, IV, V, în urma ordinului d-voastră întemeiat pe darea de seamă a inspectorului regesc, și în urma petiției înaintate de părinți, pot să primească instrucție de scris și de cetit și în limba maternă a părinților în acele școli, unde învățătorul e atât de stăpân peste limba respectivă, încât poate să prepare materialul reglementat din planul de învățământ, ce însoțește decretul meu, trimis deodată cu aceasta ordinațiune, tuturor inspectorilor școlari. (Anexe la planul de învățământ al școlilor/populare). Dacă mai multe limbi formează separat $\frac{1}{2}$ parte, atunci se poate dispune și propunerea alor două sau trei limbi, dacă sunt la îndemână destule puteri didactice necesare.

In contra hotărârii d-voastre se poate face apel la ministerul condus de mine.

Budapest, 13 August 1914.

B. Jankovich, m. p.
ministru de culte și instrucție publică.

Ordinațiunea a fost trimisă sub același număr și inspectorilor regești de școle, cu următoarele instrucțiuni speciale:

Și până veți primi instrucții mai amănunțite, veți avea să luați următoarele dispoziții sumare.

Înainte de toate să vă notați, că limba maternă, ca limbă auxiliară, are să se întrebuinteze numai pe o scară atât de întinsă, cât se pretinde pentru înlesnirea învățării limbei maghiare, și pentru progresele instrucției în limba maghiară. Ajutarea cu limba maternă să fie deci numai un procedeu de sistem, iar nu traducere în limba maghiară. Acest procedeu să se urmeze de altfel în toate materiile, și anume, în chipul următor.

Când e vorba să învețe elevul un cuvânt maghiar, întâi să se facă uz de mijloace intuitive. Prin acțiune, și numai pe urmă, pentru înțelegerea sigură a noțiunii, să i se spună elevului numirea în limba maternă, sau să i se ceară să o spună el, fiind acesta un metod de adevărate, că a înțeles, iar după aceasta să i se spună de mai multe ori numirea maghiară. In continuare, formarea propozițiilor, asemenea și fixarea cuvântului în memorie, prin convorbire să se facă exclusiv în limba maghiară, spre a se asigura progresele. Acest procedeu deoparte ne încredințăm, că elevul a înțeles deplin concepția pe care o exprimă cutare cuvânt, va să zică nu dă înțeles greșit cuvântului, de altă parte înlesnește nespun de mult învățarea acelor cuvinte maghiare, ce însemnează noțiuni abstracte, a căror învățare, fără de ajutorul limbei materne, se face cu mare risipă de timp și de energie.

Învățătorul să țină seamă prin urmare de următoarele gradații:

- 1) Înțelegerea concepției, prin acțiune intuitivă.
- 2) In caz de lipsă a numirea în limba maternă, sau, dacă numai se poate, lăsarea elevului să spună el numirea.
- 3) Numirea maghiară.
- 4) Exercițiul noului cuvânt, în cadrul conversației maghiare.

Învățătorul să facă așa, de câte ori crede că e de lipsă, în interesul înțelegerii. In cursul instrucției, bineînțeles, cum elevul ajunge în posesiunea tot mai multor și mai multor cuvinte maghiare, și simțul lui pentru limba maghiară se desvoltă, întrebuintarea limbei materne, în mod auxiliar se reduce tot mai mult, în mod automat.

Cu elevii începători, cari nu știu limba maghiară, învățătorul să uzeze de limba maghiară și în afară de instrucția propriu zisă.

Să luați dispoziții în acest sens.

2. In clasele III, IV, V (ca în decretul precedent).

Prin urmare, dacă părinții cer propunerea scrisului și cetitului în limba maternă, petiția lor, chiar și dacă pare neîndreptățită, aveți să o înaintați, însoțită de raportul d-voastră, comisiei administrative, pentru a se aduce decisiune în chestie, iar pe urmă veți îngrijii de îndeplinirea decisiunii. Impotriva decisiunii comisiei administrative se poate face apel la ministerul de sub conducerea mea. D-voastră puteți face apel de asemenea.

Planul de învățământ va fi completat cu anexa de mai la vale.

Conform anexei, limba maternă, ca materie de învățământ, se începe în clasa III, va să zică atunci, când elevul a trecut

peste greutățile tehnice ale scrisului și cetitului în limba maghiară, și se termină în clasa V, având a se face examen în aceste clase.

Deoarece dorința mea este, ca de profitate cuprinse în partea a doua a decretului meu să se bucure și elevii înscrși în anul școlar 1914/15 în clase mai înalte decât clasa III. In mod transitoriu dispun, ca întru cât învățătorul cunoaște limba maternă respectivă, încă în anul școlar viitor elevii din clasele III-V, făcându-se scădere, adunați în raport cu numărul lor, să învețe materialul clasei III. In anul școlar 1915/16 clasa III va primi separat instrucție, iar clasele IV, V împreună. In anul școlar 1916/17 fiecare clasă va primi separat instrucție.

Instrucția se va da peste numărul obișnuit al orelor. Deoarece instrucția aceasta se va da numai elevilor, ai căror părinți o cer, trebuie să se întocmească astfel orarul, ce ceialalți elevi să nu fie stârjeniți. Elevii claselor paralele se pot aduna într-o singură clasă, cu învoirea d-voastră, dacă nu e prea mare aglomerația.

Dacă orarul cel nou va însemna pentru învățător un plus de ore reglementare, el va fi răsplătit cu taxe reglementare, în urma recomandății Dvoastre. Pe timpul răsboiului taxele acestea nu se plătesc.

Iar ca neștiința învățătorului, în ce privește limbile materne respective, să nu fie piedecă, dispun, ca informațiile Dvoaste ce-mi dați asupra numirilor de învățători să le întocmiți așa, ca aceasta piedecă să nu existe.

Vă leg de inimă în sfârșit, ca pătrunzând în toate înțelesurile decretului meu, în practicitatea lui metodică și faceți tot ce este cu putință, pentru ca aceste dispoziții, întemeiate pe echitate, tocmai cu ajutorul echității să potenteze educația patriotică în școlile și să rezulte din ele aceea ce este dorința mea. Despre experiențele Dvoastre să-mi faceți dare de seamă, la sfârșitul anului școlar.

Budapest, 13 August 1914.

Béla Jankovich,
ministru de instr. și culte.

S'a trimis apoi inspectorilor regești de școle și o anexă, referitoare la completarea planului de învățământ în școlile elementare populare de stat. Se spun în anexă următoarele:

Scopul: Învățarea literilor mici și mari. Învățarea limbei materne întințește să învețe pe copilul de limbă nemaghiară a scrie corect, a concipia și a ceti în limba lui maternă.

Materie. Clasa III. Învățarea literilor mici și mari, scrise și tipărite. Cetirea de cuvinte, propoziții, bucăți mai mici, analiza și scrierea lor prin copiere, și mai târziu prin dictare. Se poate întrebuinta ori ce abecedar, în limba respectivă, aprobat de minister.

Clasa IV. Exerciții de scris fluent. Ortografie după dictat și copiat. Înțelegerea de propoziții mai scurte și scrierea lor. Concipiarea din diferitele studii, punându-se teza. Scrisori mai simple, în scris și cu vorba. Exerciții de cetire fluentă. Analiza lecturilor descriptive și morale, mai simple, în direcția, ca elevul să înțeleagă mai târziu independent lectura sa. Se poate întrebuinta orice carte de cetire aprobată.

Clasa V. Exerciții ortografice, după dictat și copiat. Scris de texte scurte, memorizate. Rezumarea lecturii, după între-

bări, având grijă de concipiarea maghiară. Scieri pe baza schițării. Concipiarea independentă. Scrisori informative, rugătoare, scrisori de mulțumită sau de salutare, pe tema dată. Cetire. Manualul poate fi orice carte de cetire aprobată. Se pot folosi numai manualele arătate în mod provizor, căci s'au luat dispoziții, ca să se întocmească manualele corespunzătoare.

In fine urmează *orariul*, după care în școlile cu un învățător limba maternă se propune în cl. III în o oră, în a IV în o oră și jumătate și în a V în o oră și jumătate la săptămână. In școlile cu doi învățători, în clasa III în o oră și jumătate, în clasa IV în o oră și jum, în clasa V în 2 ore. In școlile cu mai mulți învățători în fiecare clasă în câte două ore.

De pe Câmpie.

Legătura între Săcuii și Români din Bandul de câmpie.

— 29 August nou.

In 10/23 a lunii August un eveniment deosebit și rar s'a desfășurat în comuna mare Bandul de câmpie, comitatul Murăș-Turda. Această comună numără aproape 4000 de suflete, dintre cari o terțialitate o formează Români gr.-ort. și gr.-catolici, în părți așa zicând egale, ear restul Maghiarii sărui.

Evenimentele zguduitoare până la temeliile statelor au avut răsunet și în acest sat; glasul vremii, precum și împrejurările imperative au făcut ca Maghiarii, întelegând situația prezentului, pentru viitorul, atât mai deaproape, cât și mai depărtat, să facă înțelegerea mult dorită cu ceialalți cetățeni ai patriei, respective cu locuitorii români ai acestui sat. Maghiarul să întindă mâna sa frățască Românului năcăj și cbidit.

Inițiatorul acestui act important este Il. Sa Dl comisar guvernial și comite suprem Szász Istvef, care ca omul administrației, începând dela pretură, până la actuala pozițiune de încredere, și-a croit ca țintă a vieții sale, precum însuși zicea, „apropierea mult dorită a poporului român de cel maghiar”.

Il. Sa sunea, că e unul dintre cei puțini (durere), care cunoaște psihologia poporului nostru; vede în adâncul sufletului său bun și sincer, îi cunoaște iubirea către patrie și către luminatul împărat-rege. Recunoaște, că se vor fi întâmplat în unele locuri opresiuni față de acest vrednic de stimat și iubit popor, — dar asigură, cum că viitorul apropiat, apreciând loialitatea și ținuta deamă din prezent și trecut a acestui popor, îi va aduce roadele binecuvântate și dorite chiar și de Ex. Sa contele Ștefan Tisza, prim-ministru țării noastre.

Premiând acestea, cred că va fi deplin motivată ținuta noastră, a preoților români, fără deosebire de confes une, precum și a poporului păstorit de noi.

Dar să încep firul întâmplării. In amintita zi eșind la fața locului dl comite suprem, comisar guvernial, cu dnii Baáz, protonotar comitatens, secretarul său, și al doilea vicesenar comitatens, e primit din partea protopretorului în mod oficios.

La orele 10 și un sfert clopotele bisericeii în dangăt solemn vestesc începutul festivității.

Serviciul divin se celebrează în biserică ev. reformată, venind poporul românesc cu mic cu mare la praznicul înfrățirii.

Dar să vedem conținutul la fiecare brosură și de e acomodată sau nu de a fi dată în mâna copiilor.

Nr. 50. Judecata. Au fost odată doi frați, unul bogat, altul sărac. Într-o zi de sârbătoare cel bogat făc săracului un plug cu 6 boi să-și are ceva într'un loc, unde „necum oameni, dar nici D-zeu nu'l vede”. Până către ojină au murit toți 6 boii și venind fratele cel bogat l-a luat pe cel sărac și au plecat la lege să le facă judecate. Pe drum au întâlnit un om căruia îi căzuse calul jos și nu mai avea cap să-l pună în picioare. Cel bogat nu a voit să ajute; cel sărac, bun de inimă, pune mâna să ridice, dar ridicând rămâne cu coada calului în mână. Atunci se alătură și acesta la fratele cel bogat și pornește bietul om cu doi părași la judecată. Ajungând într'un vârf de deal cel sărac voiește să-și facă sama și se dă pe deal în jos. Sub deal era tocmai un olar și întâmplarea a voit să-i cadă tocmai în spate, de căzu în brânci: „Aoleo, mânca-te-ar împușii cine te a făcut”, și se alătură și el la cei doi părași. Ajungând la lege judecătorul le face judecată în favorul celui sărac, ear părașii es cu buzele umflate. Judecătorul întreabă pe cel sărac: ce are în straiță? Acesta îi spune că pietri, și că de aceea le-a adus că de nu-i făcea judecata pe plac, te loveam cu ele în cap. Atunci judecătorul l-a aruncat afară.

(Va urma).

FOIȘOARĂ.

Ceasuri de Miază-Noapte.

Cine-mi stă la pat,
Dor cutremurat,
Cine te-a chemat?
— Glas din bătaii,
Tu încă nu-l știi?

Răsboi... mîntea și inima nu pot cuprinde groaza urgiei tale... la ce, — când știința ține să curețe tot microbul din calea ta, omule, necazul și revolta te adună în turme și te trimete la o așa crudă muncă — la seceriș de oameni?

Gem monștrii ori cad ape mari
Și ropotesc din când în când...?
Răsare luna între stejari,
Se mângâie bietul pământ.

Să gândesc, ca să nu mai aud să nu mai simt... Imi închipuiesc că te-ai dus cu tânăra ta scîie în călătorie de nuntă... Pare c'o vād cum te trege dintre luptători, cum te lasă lungit pe plaiul umed de sânge. Nu pot uita!

Te iubesc cu dărnicia
Și credința robilor,
Care îndrăgind robia
Fug de mântuirea lor.

Înaintașii voștri au căzut și... voi le veți lua locul. Iubite — așa vrea să cred —

și să mă pot ruga... Câte ideale, câte vieți, călcate în picioare, cum calci pe un mușon de furnică. Moarte, când nu ești o urmare firească a vieții, când vii ca o năpastă... ce ești...?

Când patria ne chiamă sub drapel,
Dator e tot copilul ei s'alerge
Să 'nvingă ori să moară pentru el.

Să 'nvingă ori să moară! — Mai e și o a treia cărare — a schilozilor, a ciungilor, a celor ce o bat spriginiți greu în carji... Oare... pe care... te vei — reîntoarce?

„Vezi rîndunelele se duc
Se scutură frunze de nuc”.

Sgomot monoton și greu de cară ce se duc... Acum porțile sînte s'au deschis... Apostolii neamurilor au ajuns acasă... Tu unde vei fi? Maria Cunțan.

Literatură pentru tinerime.

Invitat fiind și eu prin rescriptul consistorial din 16 Martie 1912 Nr. 1464 școlar, a-mi da părerea despre 4 broșuri din biblioteca populară a „Tr.bunei” Nr. 50—53 incluzive, în scopul organizării „b.bliotecilor școlare”, îmi iau voie a observa următoarele:

Orice popor trăiește prin limba sa și vrednic este să trăiască numai până atunci, până ține cu scumpătate și sînțenie la ceea

ce a moștenit dela moși-strămoșii săi, la limba sa, care poate fi numai una. Cu atât mai vartos ni se impune aceasta nouă Românilor cari trăim împreună printre popoare străine, cari abstrăgând dela Români, au puterea conducătoare în stat. Unitatea limbii se impune deci mai cu seamă nouă, căci divizați odată în limbă, cultură și obiceiuri, precum suntem împreună printre popoare străine, nu le-ar fi greu a ne face perduți, a ne înstreina de trunchiul din care am odrăslit. De aceea trebuie să năzuim întracolo să încheгам și răspândim limba unitară pe toate căile posibile și mai cu seamă în scris. Să ne ferim a folosi fie în scris, fie verbal cuvinte greu de înțeles, cuvinte fabricate, cuvinte de salon, înțelese poate de clasa cultă, dar nu de popor, — și să vorbim limba curată, dulcea limbă românească populară, căci vorbim multimii, maseelor mari ale poporului și nu ceteroaia aleși. Firește trebuie să năzuim ca rînd pe rînd, sistematic să scoatem din dictionarul limbii populare cuvintele streine și să le înlocuim cu altele curate.

Acum poate s'ar adevări mai mult ca atunci când s'au zis, cuvintele din Introducerea Bibliei lui Simeon Ștefan, cu cuvintele și cu banii, — bune sunt acelea cari sunt înțelese de toți. — Așa și acum bune sunt numai acelea cuvinte, bună e numai acea limbă, care e înțeleasă de toți fără deosebire și nu numai de o parte neînsemnată.

Aici preotul Iuliu de Visky, într-o vorbire calmă, sinceră, desfășurând însemnătatea înfrățirii româno-maghiare, spunând, că acum se samănă sămânța de muștar, din care are să se desvolte arborele puternic al înfrățirii, resp. bunele înțelegeri.

Nu râvnesc Maghiarii la legea, limba și obiceiurile poporului român, ci doresc apropierea, bună înțelegerea. Ai noștri să fie precum au fost și sunt, și dacă unele neînțelegeri s'au ivit, să le uităm, căci vremurile grele sunt, ne chiamă și pe noi cei ramăși la vetrele părinților, ne chiamă: patria!

Conform înțelegerii de mai înainte urcă amvonul preotului ortodox Octavian Albani și în limbă românească, ceea ce nu s'a mai întâmplat pe aici în bisericile reformate, sgrăește pe II. Sa Dl. Comisar, oficianții supremi, publicul imens, în număr de 2000 suflete, români și maghiari. Spune, că poporul român a fost, este și va fi fidel către țara strămoșilor săi, iubește și adoară din sufletul său bun pe înălțatul împărat-rege. Și dacă Românii au dat ascultare chemării frățești maghiare pentru apropiere și bună înțelegere frățească, are să se atribute acestui sentiment.

Să se știe, că voinicii flăcăi au mers veseli, dobind, sub steagurile țării; să se știe, că mamele și soțiile române cu drag și au depus jertfa pe altarul comun al patriei.

Preoții noștri, începând de la Ex. Sa octogenarul arhiepiscop și mitropolit al nostru Ioan, până la cel mai modest slujitor al bisericilor de lemn, cu frică în Dzeu și cu credința strămoșilor se roagă zilnic pentru apărarea țării și a sfântului moșneg bătrân, pentru luminatul împărat-rege.

Poporul ascultă glasul conducătorilor, atât preoți cât și mireni, e una cu acei conducători, cari doresc înaintarea și fericirea poporului.

Dacă ostașul viteaz își primește răsplata în forma unei medalii, împreună cu un premiu permanent, cuvine-se ca și celui al poporului român, care își are medalia strămoșilor și pe care stă scris „iubirea de țară, a mormintelor strămoșești și credința către împărat”, — încă să i se dea cuvenita răsplată.

Glasul vremii ne demandă să o cerem aceasta, și crede oratorul, că nădejdea nu ne va fi iluzorie!

Efectul vorbirii preotului nostru s'a văzut pe fețele celor prezenți și în ochii multora.

Urcă acum amvonul I. Sa, Dl. comisar comite Szász, și vorbește, mulțumind și asigurând pe cei de față, că răsplata nu va întârzia; cu încetul se vor împlini toate postulatele drepte și echitabile.

Publicul erupă în „trăiască” și „eljen”, impuător!

Preotul Visky roagă acum pe cei prezenți, ca cu considerare la frățietatea ce s'a legat în biserică maghiară, toți cei de față să-și țină de sfântă datorință a veni la biserică românească, unde să va ceti manifestul și în limbă românească, — eară cei 16 Români îl vor subscrie înaintea sfântului altar românesc.

Manifestul — terminându-se vorbirile în biserică reformată, — fu cetit ungurește și primit de adunare, apoi s'a scris de cei 16 membri maghiari, oameni frunțași în comună.

Ajungând la biserică românească (gr.-cat.), fiind mai aproape, par. protopop Decei vorbește cu însuflețire despre actul festiv și spune, că Românii urește din suflet pe Ruși, și se luptă cu îndârjire în contra slavismului barbar, nimicitor de cultură și civilizație. Roagă pe II. Sa să aducă acestea la cunoștința forurilor supreme competente.

Terminată vorbirea, preotul reformat Visky, deși nu posedă din destul limba română, introduce vorbirea sa cu câteva ziceri corecte zise românește, rugând pe frații români, să-și dea părerea asupra manifestului, care să cetește românește.

Manifestul îl cetește avocatul Dr. Russu. E primit.

Se scoală apoi II. Sa Dl. Szász, și într-o vorbire lungă românească dă expresiune sentimentelor sale, spunând iubirii poporului românesc, că momentul cel mai fericit al vieții sale este acesta.

Insuflețirea e de nedescris. Dl. comite lăcrămează, publicul asemenea. E tăcere adâncă, — când cei 3 preoți se îmbrățoșează și se sărută creștinește și frățește!

Se dă mâna și se face votul cuprins în manifest, pe sfânta Treime.

Urmează banchet, cu vre-o 60 tacamuri în hotelul „Concordia” a dlui Egerházy. La propunerea preotului Albani, se trimit telegrame de aderență: 1. Cancelariei de cabinet a Majestății Sale, 2. Dlui prim-ministru conte Ștefan Tisza, 3. Dlui ministru de interne Sándor Iános, 4. Escelenților Lor, Arh. episcopilor și Mitropoliților Ioan și Victor, 5. Ex. Sale episcopului rom. cat. din Alba-Iulia și II. Sale Dlui episcop reformat în Cluj.

Ne-am despărțit după toate acestea cu adâncă convingere, cumcă lucru bun am făcut, care nu se va întâlni cu resensul publicului nostru mare românesc.

Luni ne-au sosit telegramele de mulțumire dela: cancelaria de cabinet, dela Ex. Sa Dl. ministru de interne și dela bunul și veneratul nostru arhiepiscop Ioan, a cărui telegramă oficiul parohial a comunicat-o notabilităților și oficiilor parohiale.

Telegrama Ex. Sale Mitropolitului Ioan a făcut nespasă bucurie tuturor.

Eată, ziceau, Arhipăstorul demn, care-și cunoaște pe deplin sublima chemare.

Intru mulți ani, Stăpâne!

Dee Părintele luminilor ca această înfrățire a noastră, asupra căreia ați trimis și implorat binecuvântare, cu adevărat să fie sinceră, frățească și roadele ei binecuvântate să le vadă și în faptă acest popor, până acum neglijat și uitat, de pe frumoasa câmpie a Ardealului.

Dumnezeu Sfântul să ne ajute pe calea apucată și să ne dăruiască darurile sale de mult dorite!...

Creșterea națională liberă a copiilor noștri, desvoltarea și întărirea bisericilor române, drepturi egale, poporului nostru în toată viața publică! Asta e ce ne dorim!

Căci numai atunci va fi adevărată frățietatea creștinească și de cetățean, plănuită și împlinită atât de solemn în satul nostru scutit de E, părintele tuturor fiilor acestei patrii iubite. Octavian.

Inceperea anului la școlile medii gr.-or. române din Brașov.

— Înștiințare școlară. —

Anul școlar 1914—15 se va începe la gimnaziul nostru (8 clase) și la școala reală (4 clase) în 9. Septembrie st. vechiu, adică în 22 Septembrie st. nou. Părinții, cari doresc să-și dea copiii la aceste școli, sunt poftiți a se prezenta cu fiilor lor în cancelaria direcțiunii școlare în zilele de 9, 10 și 11 Septembrie vechiu, adică în 22, 23 și 24 Septembrie st. nou, pentru înscriere. Școlarii cari se înscriu pentru prima dată la școlile noastre medii, vor aduce testamentul școlar, certificat de naștere și certificat de revaccinare. Test moniul școlar de pe clasa precedentă au să-l prezinte toți școlarii, cari vin a se înscrie, așadar și școlarii, cari au absolvat clasa precedentă la școlile noastre.

Tot în zilele de înscriere se vor ține și examenele de corigență. — Examenul de maturitate se va ține în 12/25 Septembrie.

Examenul privat (particular) se vor ține în zilele de 15—18 Septembrie vechiu, având școlarii privați să se prezinte până cel mult în 15 Septembrie st. vechiu în cancel. direcțiunii școl. și să plătească taxele școlare și de examen.

Notă. Școlarii, cari vin dela un institut, unde în gimnaziul superior nu au învățat limba grecească, vor avea să dea un examen de prim re din limba grecească.

Suma didactului și a tuturor taxelor școlare în gimnaziul inferior și școala reală este de 48 coroane pe an, iar în gimnaziul superior (cl. V.—VII) de 78 coroane pe an. Școlarii cari se înscriu pentru întâia dată la școlile noastre mai plătesc (dată pentru totdeauna) o taxă de înscriere de 8 cor. — Școlarii neromâni plătesc didactul și taxele dublu.

Didactul se poate plăti în 3 rate după dispozițiile stabilite în normativul Eforiei școlare.

Școlarii, cari vor să fie scutiți de didactul, trebuie să-și înainteze petițiunile lor până în 30 Septembrie st. vechiu: la cancelaria Eforiei școlare.

1. Indreptățiți a petiționă sunt acei școlari săraci, cari au moralitatea bună și nota generală din studii foarte bine sau bine.

Cu nota suficient pot fi scutiți numai acei elevi, cari sunt din Brașov și cercetează clasa I. și II. gimnaz. sau reală.

2. la petițiune se aceluie atestatul de paupertate dat de oficiul comunal, dar vidimat și de parohul local.

3. Toți petenții au să aceluie și testamentul ultim de clasă.

Scutiri se acordă numai la didactul (24 cor. în clasele infer. și 40 cor. în clasele superioare) — celelalte taxe școlare trebuie plătute de toți școlarii la înscriere.

Notă. Atragem deosebi atențiunea pă înțitor, ca:

a) să nu cumpere cărți școlare zdrențite, soioase și defectuoase, căci acele se vor confisca de profesorii de clasă;

b) să îngrijească pentru fiilor cari vin în clasele V—VIII gimn., ca aceștia să sîbă uniforma școlară, obligată pentru aceste clase. Uniforme cu prețuri moderate și în stufe trainice se pot comanda în Brașov

la dl. comerciant Emil Bologa (Targul grăului Nr. 2 la frații Simay).

c) din cl. III g. și r. începând fiecare școlar trebuie să poarte chipiul regulamentar.

Direcțiunea școlilor medii (gimnaz. reale) gr.-or. române din Brașov.

NOUTĂȚI.

† Galacteon Sașu. Inregistrăm cu adâncă părere de rău trista știre, care ni se comunică, cumcă asesorul consistorial din Sibiu, Galacteon Sașu, fost deputat sinodal și congresual etc., după lungi și grele suferințe a adormit în Domnul, în comuna Muraș-Cuieșd. Joi, în 3 Sept. n. în etate de 71 ani, și a fost înmormântat eri, Dum., așezându-i-se sicriul cu rămășițele pământești în cripta familiară din comuna numită, lângă soția sa, care nu cu mult mai înainte se muta-se la cele eterne. În decedatul biserica noastră perde pe unul dintre cei mai buni fii ai sei, iar neamul un luptător devotat din toată inima binelui și fericirii poporului nostru. Dragostea sa față de biserică și-a arătat-o defunctul și prin faptul, că împreună cu soția sa, un suflet asemenea superior și nobil, întreaga avere comună au testat-o, după cum suntem informați, bisericii, pentru scopuri culturale și de binefacere. La înmormântarea mult regretatului asesor a participat multă lume, dându-i astfel meritele onoruri din urmă. Anunț funebru s'a dat din partea familiei și din partea direcțiunii institutului de credit și economii „Mureșana”, al cărui president fusese defunctul. Fie-i odihna lină și memoria binecuvântată.

Dela „Crucea Roșie”. Se face cunoscut publicului sibiian, că numai acelea eșarpe cu cruce roșie sunt valabile, cari sunt provizute cu sigilul filialei „Crucei Roșii” din loc, deci ale acelor persoane, cari s'au anunțat la filială și au fost acceptate pentru a face servicii „Crucei Roșii”. N'are nici un sens, să-și procure și alții, cri să-și facă eșarpe de ale „Crucei Roșii”. Persoanele cari stau în serviciul „Crucei Roșii” dar eșarpele lor nu sunt provizute încă cu sigilul filialei, au să se anuțe în scopul acesta, între orele 11 și 12 înainte de amiază, la domnul pretor Gustav Andrae, secretarul filialei (Strada Șaguna 10), precum și acelea persoane, cari sunt prenotate pentru a face servicii „Crucei Roșii”, dar încă nu au eșarpe. La gară, la primirea răniților să se presinte fiecare numai atunci, când e învitat. Lucruri destinate pentru bolnavi și răniți să nu se trimită la gară, ci la spitalul de rezervă din Reisenfelsgasse 17.

Dela comitat. Comitetul central al comitatului Sibiu ține ședință în 10 Septembrie n. la orele 10 dimineața, în sala mică a casei comitatului. La ordinea zilei e pus rescriptul ministrului de interne referitor la prelungirea termenului stabilit pentru compunerea listelor electorale și stabilirea provisorie a listelor alegătorilor pentru dietă, eventual și alte chestii.

Nou medic român. Tânărul Octavian Filipescu, nui preotului din Merghindeal, a fost promovat de doctor în științele medicale în 5 Sept. a. c. la universitatea din Cluj.

Papa Benedict XV. La început cardinalii se gropaseră în jurul cardinalului Maffi, care la primele două votări a primit 30 de voturi, iar la votările următoare tot mai puține. La a zecea votare, făcută Joi, în ziua a patra de alegere, s'a legat apoi un compromis și voturile au fost date celui mai tiner cardinal, Arhiepiscopului din Bologna, Giacomo della Chiesa, născut în anul 1854, în etate deci de 60 ani. Demnitatea de cardinal a primit-o numai în 25 Maiu n. c. Alesul a declarat imediat că primește alegerea și că ia numele de Benedict al XV-lea. Noul Papă e vlăstar al unei familii vechi aristocrate italiene și are frumoase pregătiri, atât juridice, cât și diplomatice, pe lângă înaltele pregătiri teologice. A fost multă vreme subsecretar de stat sub cardinalul Rampolla.

Savanții retrimt distincțiunile. Din Iena se anuțe: Profesorul Ernest Hackel a publicat o declarație în numele mai multor profesori germani, cari cu toții renunță la distincțiunile dobândite dela universități și la academii engleze, precum și dela orice fel de societăți științifice din Anglia.

Administrație germană. Gazete din Germania, evident în urma dorinței guvernului, constată că măsurile de administrație germană pe teritoriul cucerit al Belgiei nu însemnează, că ar avea caracter definitiv. Măsurile luate nu au drept consecvență anectarea țării. Este vorba numai de o instituție neapărată de siguranță în starea excepțională actuală.

Aviz. În urma împrejurărilor extraordinare de astăzi, cursurile pentru anul școlar 1914/15 la școala de menaj și industrie de casă a Reuniunii fem. rom. din Sibiu, nu se vor începe la 15 Septembrie c. n. conform anunțului publicat, ci mai târziu. Data începerii se va publica la timpul său în ziarele românești. Direcțiunea școlii.

Vapor spital. Societatea Crucea roșie americană a închiriat vaporul „Hamburg” și i-a schimbat numele în Red Cross (Crucea Roșie). Vasul a plecat alaltăieri cu personalul necesar american. Menirea acestui vapor spital este să primească răniți de pe câmpul de război european, fără privire la împrejurarea, că de care parte se țin beligeranții.

Pe pământ francez. „Localanzeiger” constată, că împăratul german Wilhelm n'ar fi pășit niciodată pe pământul francez, dacă statul major ar admite posibilitatea, că armata germană ar putea fi respinsă peste frontierele Franței.

Aviz. Se aduce la cunoștința celor interesați, că cu considerare la stările actuale, deschiderea „Mesei studenților” întreținută de institutul „Albina”, se amână — pe timp nedeterminat. Petiții, până la un nou aviz, rugăm să nu se mai înainteze. Sibiu, 5 Septembrie 1914. Direcțiunea.

Targ în Sibiu. Targ de cai în Sibiu se va ține Sâmbătă și Duminecă în 12 și 13 Septembrie n.; targ de mărfuri Luni în 14 Sept. Targul de oi și de vite, în urma boalelor de unghii și de gură, constatate pe teritoriul Sibiului, este oprit.

După 44 de ani. La München a fost adus un general francez prins în război; — acest general fusese prins și în 1870, pe când era locotenent.

† Ana Păcală n. Țintea, din Săliște, după un morb lung și greu și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului în 12/25 August a. c. în Davos-Platz (Elveția). O jelește îndureratul soț Emil Păcală și fiica Lucia. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

Correspondență scutită de porto. Correspondențele cu persoane militare, care se află bolnave sau rănite în spitale militare, sau în spitale civile, sau particulare, sunt asemenea scutite de porto, ca și scrisorile trimise celor aflători în campanie.

După război. Ziarul Daily Mail crede, că Germania nu va căuta să-și mărească teritoriul, ci va pretinde dela Franța despăgubire de război în sumă de 45 miliarde.

Despre capitala cu numele schimbat. A. întreabă: „Oare pentru ce și-a schimbat Petersburgul numele în Petrograd?” — B. răspunde: „Probabil de frică, nu cumva să-l găsească nemții”.

Berlin în loc de Paris. Orașul Făgărașului are un hotel numit „Hotel Paris”, condus de dl. Gheorghă Șora. În vremea războinică de astăzi, localul și-a schimbat numele în Hotel Berlin.

Renunțare la titluri. Împăratul Wilhelm, în ziua după declarația de război, a comunicat ambasadorului englez, să aducă la cunoștința regelui său George, că până acum, el, împăratul german, a purtat cu mândrie titlul de general britic și admiral britic, dar după cele întâmplate renunță la titlurile acestea.

Să nu se poarte doliu. Cu ocazia publicării primelor liste de răniți și căzuți în război, presa din Germania tipărește un apel, în care se spun următoarele: „Ne adresăm către toate persoanele, cărora războiul li-a pricinuit cele mai dureroase pierderi, și le rugăm: Nu puneți doliu pentru eroii voștri căzuți! Dispoziție de primată s'ar răspândi în țară, dacă s'ar ivi în publicitate tot mai multe figuri îmbrăcate în negru. Știm, că cerem o jertfă greă, în deosebi dela femei; însă de astădată nu este vorba de cazuri de moarte obișnuite, ci este vorba de moartea iubiților, cari și-au jertfit de bună voie viața și cu bucurie au murit pentru țara și poporul lor. O asemenea moarte are să deștepte nu jale, ci mândrie. De aceea gândiți-vă mai mult la motivul, pentru care cei căzuți și-au sacrificat viața, și lăsați portul cernit până după război!”

Nr. 402/1914.

(582) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător dela școala confesională gr.-ort. română din comuna Bucium, se deschide concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: din cassa bisericeii 150 cor., iar restul de 1050 cor. votat dela stat.

Cvartir în edificiul școlii, grădina în natură sau relut de 16 cor.

Pe lângă îndatoririle regulamentare a-lesul va fi dator să cânte răspunsurile la sfânta liturghie și la producțiuni școlare, are a ținea strana stângă la utrenie și vecernie și a conduce grădina de pomărit și legumărit.

Cei ce vor arăta pregătire muzicală mai înaltă vor fi preferiți.

Dela concurent să recere a se prezenta înainte de alegele la biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări. Cererile se adresează la subsemnatul oficiu protopresbiteral.

Orăștie, la 18 Aug. v. 1914.

Oficiul protopresbiteral al tractului Orăștie în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 681/1914.

(577) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de capelan cu drept de succesiune pe lângă parohul George Bucur din parohia de cl. III-a Crihalma, se deschide concurs — în sensul ordinului consistorial Nr. 8634 B. 1914 — cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele împreună cu acest post sunt: jumătate din toate venitele parohiale sistematizate în ședința comitetului parohial dela 11 Iunie 1914 și aprobate de forurile competente afară de congruă. Apoi cor. 100 bani de cvartir până la zidirea unei case parohiale; 50 cor. anual pentru lemne de foc; drept de pășune pentru o vită în pădurea proprietarilor și congrua de capelan.

Vituriul capelan va trebui să aibă cunoștință muzicii instrumentale și să formeze cor bisericesc.

Rugărilor de concurs, instruite conform legii, se vor înainta subscrisului oficiu în termenul deschiș.

Cohalm, în 13 August 1914.

Oficiul protopresbiteral al Cohalmului

Ioan Bercan
protopop.

Nr. 152/1914.

(579) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului al II-lea de învățător dela școala confesională gr.-ort. populară din Mateiaș, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: 100 cor. dela comuna bisericească, 20 cor. dela grădina de legumărit, plățile semestral anticipative, cvartir în natură, iar restul de 1100 cor. dela stat.

Concurenții își vor înainta suplicile lor instruite conform normelor în vigoare oficiului protopopesc din Cohalm până la termenul susindicat și au a se prezenta înainte de alegele la biserică în vre-o Duminică sau sârbătoare, ca să fie cunoscuți din partea poporului.

Mateiaș, din ședința comitetului parohial la 13 August v. 1914.

Ioan Brotea
paroh gr.-ort.

Nr. 687/1914.

Văzut:

Ioan Bercan
protopop.

Nr. 723/1914.

(573) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroh în parohia Sâmbenedic, pe baza Ordinului Prea-venerabilului Consistoriu arhidiecezan Nr. 9039 Bis. din 29 Iulie v. c. se deschide de nou concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și aștearnă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare în termenul susindicat subsemnatului oficiu protopresbiteral, având a se prezenta pe lângă restricțiunile regulamentare în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserică spre a cânta, predica și oficia.

Cetatea-de-baltă, 6 August 1914.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Târnavă.

Nicolae Todoran
protopresbiter.

Nr. 740/1914.

(571) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător dela școala confesională gr. or. română din Făgăraș, se deschide concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt: Din cassa bisericeii anual 600 cor., cari se plătesc în rate lunare.

Restul s'a cerut dela stat și numai dacă se primește se poate da.

Cvartir în edificiul școlii, o odaie și o cuhnă, șopru, pivniță, pod.

Pentru grădina 20 cor.

Pe lângă îndatoririle regulamentare a-lesul va fi dator fără altă remunerație să formeze cu adulții un cor din cel puțin 2 voci cu care se cânte răspunsurile la sfânta liturghie și la producțiuni școlare, are a ținea strana stângă la utrenie și vecernie și a conduce grădina de pomărit și legumărit.

Cei ce vor arăta pregătire muzicală mai înaltă vor fi preferiți.

Dela concurent se recere a se prezenta înainte de alegele la biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări. Cererile se adresează la subsemnatul oficiu protopopesc.

Făgăraș, la 6 August 1914.

Oficiul protopresbiteral al tractului Făgăraș în conțelegere cu comitetul parohial.

Nicolae Borzea
protopop.

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor de învățători dela școlile noastre din comunele mai jos însemnate, se deschide concurs cu termen de 20 zile, dela această primă publicare.

1. **Acmariu**, cu salariu: 600 cor., cvartir și grădina, dela comuna bisericească; restul promis dela stat.

2. **Geoagiu-de-sus**, postu' al II-ee, cu salariu: 100 cor., cvartir și grădina dela comuna bisericească; — restul votat dela stat.

3. **Geomal**, cu salariu 700 cor., cvartir și grădina dela comuna bisericească; — restul promis dela stat.

4. **Inurj**, cu salariu: 600 cor., cvartir și grădina dela comuna bisericească; — restul cerut dela stat.

5. **Mesentea**, cu salariu: 400 cor., cvartir și grădina dela comuna bisericească; 200 cor. dela P. V. Consistor; — restul votat dela stat.

6. **Sărăcsău**, cu salariu: 400 cor., cvartir și grădina dela comuna bisericească; 200 cor. dela P. V. Consistor; — restul promis dela stat.

Petițiunile se vor înainta la subsemnatul oficiu notându-se, că aleși învățători vor fi îndatorați a conduce copiii la biserică și a cânta cu ei la liturghie, iar până la alegele li-se recomandă concurenților a se prezenta în comună, spre a se face cunoscuți poporului.

Alba-Iulia, 11 August 1914.

Oficiul protopresbiteral rom. ortodox al tractului Alba-Iulia.

(574) 3-3

Ioan Teculescu
protopresbiter.

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala conf. rom. gr.-ort. din Tâmpa, protopresb. Deva, (comună situată în nemijocită apropiere a gării Piski), se publică concurs conform ord. Vener. Consistor dno 15 August Nr. 9923 Școl. în urma trecerii la penzie a fostului învățător Avram Lasiău, cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Tel. Rom“.

1. Salar conform Art. XVI. din 1913, anume: 600 cor. dela comuna bisericească, iar restul dela stat.

2. Cvartir în noul edificiu școlar și 8 metri de lemne pentru învățător și sala de învățământ.

3. Pe lângă datorințele impuse prin lege și regulamentele în vigoare învățătorul ales va fi dator fără altă remunerație să facă și serviciul de cantor, conducând regulat copiii la biserică și cântând cu ei cântările liturgice.

4. Să țină regulat instrucție cu elevii școlii de repetiție.

5. Să instrueze corul adulților și să aranjeze cu ei producțiuni.

Doritorii de a ocupa acest post să-și aștearnă rugărilor ajustate cu documentele necesare la oficiul protopresbiteral din Deva în termenul susindicat și să se prezinte în vre-o Duminică sau sârbătoare în biserică spre a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Alexandru Petrau
paroh, preș. com. par.

Ioan Muntean
notar.

Văzut:
(578) 3-3

Dr. Ioan Dobre
protopop.

Cărți nouă apărute

se află de vânzare la

Librăria arhidiecezană, Sibiu**Biblioteca Teatrală**

edată de Societatea Fondului de Teatru Român

Nr. 28. Teodor Abt, Bacăreasa, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 30. Aurelia Păcățian-Rubenescu, Iepurașii la școală, cinci piese teatrale, dialoguri și patruguri. Prețul 20 fileri. + 5 fil. porto.

Nr. 31. Max Maurey, Farmacistul, comedie într'un act. Prețul 32 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 32. Andre Mycho, Glorie postumă, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 33. Jana Marni, O Repetiție, dialog. Prețul 20 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 34. Alfred de Musset, Un Capriciu, comedie într'un act. Prețul 48 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 35. C. Goldoni, Un Accident Curios, comedie în 3 acte. Prețul 60 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 36. Yves Mirande, Zăe, comedie într'un act. Prețul 26 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 37. Fr. de Schiller, Wilhelm Tell, dramă istorică în 5 acte în versuri, traducere în forma originală de Stefan O. Iosif. Prețul 90 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 38. Georges Courtenne, Învingeri strălucite, piesă într'un act. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 39. Micul mincinos, comedie în 2 acte, localizată de Bujorei. Prețul 30 fileri. + 5 fil. porto.

Nr. 40. I. Rusu Șirianu, Militărește, comedie într'un act. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 41. Horia Petra-Petrescu, Poezii și Monoloage de declamat broș. I. Prețul 40 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 42. Capra cu trei iezi, piesă pentru copii, în trei tablouri după povestea lui I. Creangă, de Radu Prișcu. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 43. Victor Efimiv, Crăciunul lui Osman, tragi-comedie într'un act. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Biblioteca Cosinzeana

care e redactată de dnul profesor Marin Demetrescu din Craiova, au apărut până acuma:

Nr. 1. I. H. Fabre, Din Moravurile și Por-nirile insectelor, ed. II. Prețul 30 fileri. + 5 fil. porto.

Nr. 2-3. M. Demetrescu, Inceputurile Om-nirii, ed. II. Prețul 50 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 4-5-6. Ihe N. Gelep, Pământul și Omul, partea I. Asia. Prețul 75 fileri. + 10 fil. porto.

Nr. 7-8. M. Demetrescu, Lecturi Geologice. Prețul 50 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 9. Constantin Rădulescu, Culegeri științifice. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Biblioteca Națională

redactată de dnul D. Vasiliu-Bacău.

Nr. 51-52-53. Pedagogia și Medicina, Primejia Alcoolismului și Vitejia Românilor. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 54-55-56. Bulgari, Foloasele Chemiei și Solidaritatea. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 57-58-59. Apărarea Națională, Rușii și Sgârzenia. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Biblioteca Flacăra.

Nr. 7-8-9. H. G. Wells, Primii Oameni în Lună. Prețul 1 cor. + 10 fil. porto.

Nr. 10. V. Efimiu, În temnițele Stambulului, romanele. Prețul 60 fil. + 10 fileri. porto.

Nr. 11. Onoto Watana, Privighitoarea Iaponeză, roman din viața japoneză. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 12. Edmond Rostand, Romanțioșii. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 13. Victor Eftimiu, Ave Maria, dramă în 3 acte. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Biblioteca Minerva.

Nr. 131-132. Tit. Liviu, Războiul Romanilor cu Hanibal I-II. Prețul 60 fileri. + 10 fil. porto.

Nr. 133. B. Constant, Pribegul. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 134. George Ohnet, Jale și bucurie. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 135. Saltik w Șcedrin, Povești. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 136. Al. Cazaban, R. zica. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 137. Harriet Beecher Stowe, Coliba lui moș Toma. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 138. Al. Dumas Tatăl, Cei doi studenți. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 139. Voltaire, Povestiri. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 140. Carl Ewald, Lăoane din viața plantelor și animalelor II. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 141. Edmond Haraucourt, Pelisson. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 142. V. Rakosi, Satul meu. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 143-144. Camille Cocuan, Suferințele Vulturășului. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 145. Arthur Conan-Doyle, Doctorul negru. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 146. I. Ciocărlan, Fără noroc. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 147. C. Dem, Oamenii Zilei. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 148. I. Dragoslav, Povești de Crăciun. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 149. A. Fogazzaro, Povestiri. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 151. Lamartine, Raphael, vol. I. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 153. Emilia Tailer, Dragoste de scriitor sau romanul lui Victor Hugo. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 154. Louis Jacoliot, Vânătorii de robi dealungul Nilului albastru. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 156. Guy de Maupassant, Strigăt de alarmă. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Biblioteca Istorică.

Nr. 17. Puiul Vulturului, după D. Lacroix. Prețul 70 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 18. C. Paul și A. Marcu, În Bulgaria. Prețul 70 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 19. A. Dumas-Tatăl, Eric IV, istoria anecdotică a Frații. Prețul 80 fil. + 10 fil. porto.

Biblioteca pentru toți.

Nr. 862. Maurice Maeterlinck, Sora Beatrice, miracol în 3 acte. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 863-864. Vasile Conta, Incercări de Metafizică, materialistă. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 865-866. G. Alina, Arta de a vorbi în societate și diferite oc-zii. Principii oratorice și modeluri de toasuri, mici cu vântări etc. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 867-868. Iohn R. kin, Comori și Grădini, trei conferențe. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 869. Ioan Nenișescu, Pui de Lei, poezii Eroice și Naționale. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 870. D. Anghel, Steluța, Fantazii și Paradoxe. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 871. A. Robida, Pe Clopotnița. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 872. N. G. Rădulescu-Niger, Unchul Christea. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 873. G. D'Annunzio, Pământ virgin, novele și schițe. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 874-875. Paul Bourget, Dureroasa Enigmă. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 876-877. Dem. Mladenovici-Dalmed, Curs Teoretic și Practic de Scamatorie. Magie artificială. Prestidigitatie pentru amatori și profesioniști. Prețul 60 fileri. + 10 fil. porto.

Nr. 878. C. Apostoliu, Povești alese pentru copii. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 879-880. Alfred de Musset, Emelna Margot, romanele. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 888-889. V. Conta, Teoria Fatalismului. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 890. C. C. Sallustius, Despre Conjurația lui Catilina, trad. din latină. Prețul 30 fil. + 5 fil. p. rto.

Nr. 891-892. I. Buda-Deleanu, T ganiada, poemă eroic-comică în 12 cânturi. Prețul 60 fil. + 10 fil. porto.

Nr. 893. I. Turghenev, Anciar sau Aiborele Morței. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 894. M. Davidescu, La Fântâna Castalie, poezii. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Nr. 895. A. Cehov, Farmacista, romanele și schițe. Prețul 30 fil. + 5 fil. porto.

Requisite de scris

se pot procura dela

Librăria arhidiecezană